GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 3.

W Niedzielę Dnia 10. Stycznia 1802.

Z Wiednia d. 2. Stycznia.

Wczoray w dzień nowego roku była u dworu wielka uroczystość. Po godzinie 9 zrana przybyła C. K. gwardya w paradzie do zamku, potem przyiechali C. K. nadworny marszałek hrabia Schaffgotsche, C. K. podkoniuszy Xiaże Kaunitz, i nadworny łowczy hrabia Hardegg z podległemi sobie osobami. Za niemi przybyli ambassadorowie i posłowie zagraniczni, tudzież wyższa szlachta dla złożenia powinszowań oboygu JJ. C. K. Mciom i całemu Nayiaśnieyszemu Domowi. O godzinie 11 udali sie JJ. C. K. M. wraz z Arcy Xżętami i całem dworem do kościoła zamkowego na nabożeństwo. Po zakończonem nabożeństwie składały damy swe powinszowania, potem nastapił publiczny obiad przy nadworney muzyce.

Podług wyszłego dziś J. C. K. Mci patentu postanowiona została, dla tem prędszego cofnienia z biegu tymczasowey srebrney monety, lotterya w produktach srebrnych i złotych do summy 10 mill. ryń. pod warunkami: 1) Ta lotterya składać się będzie z 200,000 losów każdy po 50 ryń.; 2) stawka zaczyna się d. 15 Lutego 1802 a kończy się d. 14 Sierpnia tegoż roku; 3) stawia się w srebrze i złocie nietopionem; pierwszego grzywna po 23 ryń. 36 kr. drugiego 359 ryń. 30 kr. Przyymowane będą także konwencyyna moneta podług iey biegu i ważne hollenderskie i cesarskie czer. zł. po 4 ryń. 30 kr. zagraniczna zaś moneta tylko podług iey wewnetrzney wartości; 4) kollekcye są po wszystkich C. K. prowincyonalnych miastach otwarte; 5) ci, którzy przed 14 Marca stawią, zyskaią od swey stawki $1\frac{2}{3}$ od sta, i te zaraz potrąconą mieć będą. Od 15 zaś Marca procent ten zmnieyszać się będzie aż do 14 Lipca, od którego czasu wcale ustanie; 6) za hypotekę wyznaczone są wszystkie złote i srebrne w kraiu kopalnie; 7) lotterya ta będzie 10 lat trwała, i co rok tylko ieden raz ciagniona; 8) ieżeliby komu przez całe 10 lat żaden los nie wyszedł, tedy po upłynionym tym czasie, nie tylko swoią stawkę nazad odbierze,

ale nawet po 4 od sta prowizyi; 9) w całey lotteryi znayduie się 122,000 wygraiących losów od 65 do 50,000 ryń. przegraiących zaś tylko 78,000.

Z Bruxelli d. 18. Grudnia.

Ob. Lemarois, adiutant pierwſzego konsula, przeieżdzał onegday tędy z Hagi do Paryża. Tegoż dnia przeieżdzał goniec Roſsyyski wioząc do Paryża wiadomość, o przybyciu wkrótce pełnomocnego ministra roſsyyskiego na kongres do Amiens.

Pewną iest rzeczą, iż rząd francuzki przysłał nowe rozkazy do prefektów Belgium i lewego brzegu Renu, aby baczne mieli oko na wprowadzanie angielskich towarów.

Brewa papiezka przysłana do wſzystkich officyałów 9 nowych departamentów przez kardynała Caprara, rozesłana dziś została. Oyciec S. pochwaliwſzy niektórych duchownych gorliwość, że woleli raczey wystawić się na niebespieczeństwa, a niżeli postąpić przeciw ſwemu sumnieniu, wyraża z żalem, iż ci, którzy nie wykonali przysięgi republikanckiey, przez zbyteczną gorliwość, z zgorſzeniem wiernych i krzywdą religii katolickiey, ogłosili tych, którzy ią wykonali, schysmatykami, odſzczepieńcami i wyłączonemi od kościoła. Oznaymuie oraz całemu światu, iż za ś. p. Piusa VI. żadney nie podpadli za to naganie, ani żadne kary kościelne przeciw nim nie były wyznaczone, a zatem nie należało ich nigdy ani schysmatykami, odſzczepieńcami lub wyłączonemi od kościoła nazywać, owſzem nigdy nie przestawali swoich świętych obowiązków pełnić. Oyciec S. wzywa nakoniec wſzystkich duchownych do iedności.

Z Koiru d. 10. Grudnia.

Mieſzkańcy kraiów gryzońskich podali prefektowi ſwoiemu oświadczenie, w którym protestuią się przeciw wſzystkim nowościom, które w kraiu ich od półtora roku bez ich zezwolenia nastąpiły, równie iak i przeciw przyłaczeniu kraiów tych do Szwaycaryi, którey chcą tylko pozostać wiernemi sprzymierzeńcami stosownie do traktatów przez przodków ich zawartych. Zadaią oni pozwolenia aby wysłać mogli do Amiens w charakterze ſwego pełnomocnika hrabiego Salis, dla powzięcia tym pewnieyſzey wiadomości, co mocarstwa zagraniczne względem losu ich postanowiły i pracowania około utrzymania dawnieyſzey konstytucyi.

Z Berna d. 15. Grudnia.

Ob. Verninac odebrał z Paryża depeſze ściągaiące się do nowego naszego rządu, lecz spodziewamy się, że te żadnego mieć nie będą skutku przed powrotem obywatela Reding; niektóre osoby zapewniaią, że on udał się do Paryża dla uprzedzenia blizkiey odmiany, która dzisieyſzemu naſzemu rządowi zdaie się zagrażać.

Konstytucye kantonowe maią bydź wſzystkie odmienione; trzy plany takowych konstytucyy maią bydź ułożone, z których ieden stosowany będzie do kantonów dawniey arystokratycznych, drugi do kantonów demokratycznych, a trzeci do kraiów, które dawniey Rzeplitey podlegały.

Ob. Usteri ogłosił wydawanie nowego peryodycznego pisma pod tytułem: " Dziennik oyczyzny i dobra powſzechnego ,, rząd wydał zakaz drukowania i rozdawania takowego pisma. Redaktor gazety berneńskiey za daw-

niey{zego rządu, wezwnany został do redakcyi urzędowego dziennika.

Z Szafhauzen d. 17. Grudnia.

Spisek odkryty w Wintertur na d. 10 b. m. był mniey niebezpiecznym a niżeli go z poczatku ogłofzono; kommifsarz dystryktowy Sulzer będący iego dowodzca około 50 tylko zdołał zebrac ludzi, którzy natychmiast złożyli broń iak tylko od podprefekta do tego wezwani zostali. Woyska które posłano do Winterthur, powracaią iuż do Zurich. — Między miastem Zurich i Bremgarten nową wysypuią drogę.

Z Rztzbonr d. 18 Grudnia.

Biega tu teraz proiekt wynadgrodzeń, który iefzcze w Czerwcu od pewnego dworu miał bydź bawarskiemu dworowi udzielony. Bawarya podług niego będzie wynadgrodzona w Szwabii, zaymuiąc w to Ulm; Regen naprzyfzłość odgraniczy wyżfzy palatynat od Czech: za odstąpienie dla Prus Xięstwa Bergu otrzyma wynadgrodzenie w Frankonii. Prusy otrzymaią wynadgrodzenia w Westfalii, a 3 elektorstwa duchowne utrzymać się mufzą. — Za autentyczność iednak tego proiektu ręczyć nie można.

Elektor moguncki został od Papieża wezwany, aby sie zrzekł części dyecezyi fwoiey na lewym brzegu Renu leżącey. Elektor zasiągnął w tey mierze zdania barona Steigentesch, który nieprzeciwił się temu, ale radził ażeby wprzód Cesarzowi Jmć i Rzefzy o tem donieść. Biskupi Spiry, Bazylei i t. d. to samo czynią.

D 12 bawiacy się tu przy legacyi brytańskiey Anglik Foubes założył się, że na fwoiey angielskiey klaczy 9 bawarskich koni przegoni. Naznaczona była mila do przebieżenia w 9 minutach. Ale konie bawarskie wybiegły klacz angielską, i anglik zakład przegrał.

Z Arboga o 15 godzin iazdy od Stokolmu d. 27 Grudnia.

Niefzczęśliwy przypadek zabrął nam z świata Xcia następcę badeńskiego d. 15 t. m. Gdy ten Xiążę z 3ma kawalerami iechał, nagle dla ślizkiey drogi powóz sie przewrócił, i Xiążę mocno się potłukł; wfzystkie zabiegi iego nadwornego lekarza, i mieyscowych nic nie pomogły: w momencie nastąpiła apoplexya, odebrała mu przytomność, mowę, i słuch, a nazaiutrz o godzinie 6 w konwulsyach życie zakończył. Dawno lekarze na te chorobę śmierć mu przepowiadali, a tkliwe iego pożegnania z Królestwem zdawały się zapowiadać ten niefzczęśliwy koniec. — Król skoro tylko o tem wiadomość odebrał, wysłał zaraz fwoiego nadwornego lekarza, i podobnyż rozkaz posłano do ieneralnego dyrektora Stokolmu P. Schuttzenheim. Sami królestwo w godzinę potem wyiechali. Ale iuż wfzystko było za późno, ich tylko przybycie mogło nieco uśmierzyć żal małżonki niefzczęśliwego Xcia. — Powracaią teraz wfzyscy do Stokolmu, gdzie nieco zabawią. Przywiozą tam i zwłoki zmarłego Xcia, skąd potem do Niemiec odesłane zostaną.

Z Gettingi d. 14. Grudnia.

Akademia tuteyfza obchodziła d. 14 Listopada 50 letnią rocznicę założenia fwoiego. Przy tey okoliczności, gdy teraz po zawarciu pokoiu związki z Francyą przywrócone zostały, akademia następuiących uczonych francuzkich fwoiemi członkami mianowała, to iest: ministra Chaptal, radcę stanu Guyton de Morveau, obywatelów Fourcroy, Faujas de Saintfond, Lacepede, astro-

noma Lagrange, Laplace, Desacy, i zanadto wcześnie dla nauk zmarłego Dolomieu: Wszyscy ci są członkami instytutu narodowego. Dymlomata dla nich były przesłane ministrowi angielskohanowerskiemu Panu Szwarzkopf w Frankfurcie do dalszego rozporządzenia.

Z Paryża d. 8 Grudnia.

Pierwszy konsul ma za 3 dni z ministrami Talleyrand i Chaptal pewnie wyiechać do Lionu. W czasie iego nieprzytomności będzie tu miał kommendę ob. Duroc.

Jenerał Lasnes poiedzie za 8 dni w Charakterze ambassadora do Lizbony; wziął ón na koszta tey podróży 80,000 fr. — Jenerał Macdonald iest tu wkrótce spodziewany z Kopenhagi; na iego mieysce iedzie jenerał dywizyi Dupont Chaumont, który na początku rewolucyi był adiutantem Lafayeta, a w ostatnich latach przy armii włoskiey; iest ón bardzo bogaty. — Jenerał Beurnonville wymówił się z offiarowaney mu ambassady do Petersburga. Przybędzie ón tu za pozwoleniem rządu z Berlina na 4 miesiące, i chce dla polepszenia swoiego zdrowia do południowey Francyi podróż odprawić.

Wszyscy prawie emigranci będą z listy wymazani, wyiąwszy tych, którzy takie podali żądania, iż gdyby na nie przyzwolono, wielka xięga narodowa bardzoby obciążoną została. Wymazanie zatem tych emigrantów ieszcze się nieco odwlecze.

Konkordata z Papieżem przyydzie zaraz do skutku, skoro tylko od wszystkich dawnych biskupów nadeydą dymissye. Wszystko więc cokolwiek w tey mierze przeciwnego rozgłoszono, zdaie się bydź fałszywem. Kardynał Spina dla tego wyiechał, że Caprara iego mieysce zastąpił.

Poseł szwedzki P. Peyron znayduiący się teraz w Montpellier naiął tam dom dla Xcia Ostgotlandzkiego, który do tego miasta na nieiaki czas dla poratowania zdrowia przyiedzie.

Xżę Ludwik Rohan jenerał major w służbie Cesarza Rzymskiego przyiechał z swoią małżonką Xiężniczką Kurlandzką do Paryża.

Pierwszy konsul wysłał gońca do Petersburga, który, iak zapewniaią powiózł proiekta względem wynadgrodzeń w Niemczech. — Wzaiemnie przybył goniec rossyyski, i ten, iak słychać przywiózł do hrabi Markowa kopia traktatu handlowego układanego lub iuż zawartego między Rossyą i Anglią.

Hrabia Rumford ofiarował towarzystwu amerykańskiemu nauk i kunsztów 5000 dollarów, azeby co dwa lata z prowizyi od tey summy dawano nadgrody za naylepszy wynalazek, lub naywaźnieyszą poprawę w sposobie ogrzewania i oświecania domów. — Podobny fundusz uczynił ón w Londynie.

Maią teraz robić nową drogę z St. Cloud do Malmaison. Wypada ona przez sam śrzodek ogrodu w Ruelle wsi jenerała Masseny, który niechce na to zezwolić.

Minister wewnętrzny kazał popiersie sławnego Malesherbes w sali instytutu narodowego umieścić.

Wczoray smutnąśmy odebrali wiadomość, że Vestris, Panna Chameroi z teatru opery, i Panna Rancour pierwsza nasza tragiczna aktorka, powracaiąc z Bordeaux na Garonnie utonęli.

Lasy bulońskie i przy Vincennes, które w czasie cięzkich zim 794, i 1795

wycięte były, będą teraz na nowo zasadzone.

Podano teraz proiekt odłączyć pałac Tuilleri od innych pobudynków. Tym celem ma bydź poprowadzona ulica przez dziedziniec raytſzuli wzdłuż terasu Feuillans od rynku karuzelowego, aż do rynku rewolucyynego. Druga zas przez klasztor Feuillanów aż do rynku Vendome. Przez tę pracą w zimie znaydzie wiele ludzi sposób do życia.

Lord Clark, który d. 18 Brumaire (9 Liſtopada na moście Tournaut prowadącym od Tuilleri na plac rewolucyyny, w tłoku skaleczonym został, umarł z tego przypadku. Przed 2 dniami iego zwłoki powieziono do Anglii, gdzie się kazał pochować. Miał ón lat 27. Jego małżonka liczy dopiero lat 21.

Przed 3ma dniami, iak nam telegrafy doniosły, flotta breſteńska wyſzła pod żagle, iednak Monitor o tem nic nie donosi.

D. 9, t. m. straſzna burza pod breſteńskiemi brzegami panowała, i 2 fregaty mocno uſzkodzone zoſtały.

Pierwſzy konsul podał za kandydatów do senatu jenerałów Jourdan, Berruyer, i Lamartellier.

Negocyacye z dworem madryckim są dzis daleko żywſze niż kiedy. W oddzielnym traktacie przez Lucyana Bonaparte zawartym w Madrycie, znayduie się punkt nastepuiący: " Xżę panuiący parmeński zrzeka się imieniem swoiem i iego następców wſzytkich praw do Xstwa Parmy, i kray ten Rzpltey francuzkiey odstępuie, a Król Jmć katolicki gwarantuie to odstąpienie. „

Poseł cisalpiński ob. Serbelloni odebrał zlecenie od pierwſzego konsula, ażeby dom publiczny dla ziazdu cisalpińskiego przygotował. Reprezentanci tey Rzpltey wiele ucierpieli w przeprawie przez gory Mont Cenis.

Za wſparciem pierwſzego konsula wychodzi wielkie dzieło zamykaiące w sobie dzieie wyprawy egipskiey. Przepyſzne koperſztychy będą go zdobić, gdzie zabytki starożytności tego znakomitego kraiu, ſzczątki posągow, publiczne budowle i stroie mieſzkańców Egiptu iak naypiękniey oddane bydź maią.

Dziennik ieden przywodzi naſtępuiące uwagi względem handlu: „ Obszerność kraiu, bogactwa ziemi i iego płody nie są dostatecznemi do poſtawienia go w pierwſzym rzędzie mocarstw. Porownaymy Hiſzpanią, monarchę wielkiego pańſtwa w Europie i naybogatſzych posiadłości w Ameryce, z świetnym stanem Anglii, przed posiadaniem nawet całey Indyi, a zobaczemy iak wiele kunſzta, handel, żegluga przykładaią się do wzroſtu i sił przemyślnego ludu, chociaż na mierney rozciągłości ziemi osiadłego. Od gieniuſzu zależy teraz moc europeyskich panstw; kunſzta, przemysł, przedsiewziecia morskie utrzymuia siłe i chwałę licznego i oświeconego ludu. Do tego więc punktu należy zwrocić narodową uwagę, rozſzyrzyć związki w rożnych częściach świata, obrocić naſze usiłowanie i czynność mężnych Francuzów na wskrzeſzenie marynarki, na którey polega dziś cała potęga. Lecz bez handlu, który ia ożywia i wspiera, ieſt ona koſztownym ciężarem i ginie zamiast sie utrzymania. Nie prawda, ażeby Francya właściwie tylko rolnicza i woyskowa, nie mogła bydź razem potencyą morską i handlową; błąd ten ieſt zbity czynami i zdaniem mężów, którzy rzadzili Francyą w świetnych czasach monarchii. Riche-

lieu, którego imię przypomina wiele znakomitych rzeczy, był tego zdania, i dowiodł, że po 30 letniey woynie i zaburzeniach, Francya mogła bogaty handel prowadzić i potężną marynarkę utrzymywać. Postanowił radę morską, handlowe towarzystwa, i założył fundamenta potężney budowy, którą Colbert i Ludwik XIV w 50 lat potem ukończyli.,,

RADA STANU.

Posiedzenie dnia 13 Grudnia.

" Sędzia Trybunału appellacyynego w Besançon i kommissarz rządowy przy tymże trybynale stawaią przed kratą rady. Minister sprawiedliwości wstaie i mówi że sędzia trybunału appellacyynego w Besançon, pierwszy z porządku po prezydencie, który dla choróby stanąć nie może i kommissarz rządowy przy tymże trybunale stawaią, stosownie do wyroku konsulow d. 14 Brumaier (5 Listopada.) Jeneralny sekretarz rady stanu za rozkazem pierwszego konsula czyta wyrok wzmiankowany. Pierwszy konsul zabiera głos: Obywatelu Prezydencie trybunału appellacyynego w Besançon! Trybunał w którym prezyduiesz przestąpił swoie granice w okoliczności tyczącey się spokoyności obywatelów i bespieczeństwa Rzpltey. Był ón ostrzegany przykładem wielu trybunałów które szanowały granice iakie ustawy dla nich zakreśliły. Powinien był ieszcze bydź przestrzeżonym od kommissarza rządowego, obowiązkiem bowiem było kommissarza donieść o tym wykroczeniu ministrowi sprawiedliwości. Nastąpiło więc z iedney strony zgwałcenie zasad, z drugiey dobrowolne zapomnienie obowiązków. Rząd niechciał ieszcze uważać tego tylko iako pomyłkę. Drugie wykroczenie byłoby zbrodnią ściągaiącą powszechną nienawiść. Idźcie, powiedźcie swoim kollegom iż niemożna bydź prawdziwym i dobrym urzednikiem, bez naygłębszego szacunku, bez naywiększego poswięcenia się wielkim interessom oyczyzny. Zgodne z originałem. Jeneralny sekretarz rady stanu. Podpisano J. G. Locré.

CIAŁO PRAWODAWCZE.

Posiedzenie dnia 14. Grudnia.

List sekretarza rady stanu donosi że trzey mówcy rządowi na dniu 16 udadzą się do ciała prawodawczego dla podania mu proiektu do ustawy i wyłuszczenia iey powodów. Porządek dzienny wprowadza roztrząsanie pierwszego proiektu Xięgi ustaw cywilnych względem ogłoszania ustaw, ich skutków, i przystosowania w powszechności. Obywatele Andreux, Thiesse i Favart, mówcy trybunatu, i radcy stanu Portalis, Berlier i Boulay de la Meurthe mówcy rządowi są wprowadzeni. Andrieux wykłada powody iakie skłoniły trybunat do odrzucenia proiektu ustawy. Portalis zbiia te powody, tudziesz rożne zarzuty uczynione przeciw zasadzie i szczegółom tego proiektu. Ciało prawodawcze nakazuie wydrukowanie mów obydwoch mówcow. Posiedzenie o godzinie 5 ukończone, a dalsze roztrząsanie proiektu ustawy do iutra odłożone zostały.

Posiedzenie dnia 15 Grudnia.

Rozpoczęło się roztrząsanie pierwszego proiektu tyczącego się Xięgi cywilney. Mówca trybunatu Thiesse, mowi przeciw proiektowi i zarzuca mu 1. że nieuświeca formalności ogłaszania ustaw; 2gie że znosi ich ogłoszenie; 3cie że niekładzie obowiązku na władzę wykonawczą przesyłania ich do trybuna-

łow; 4te że zamyka w sobie niebezpieczne maxymy przez swoią fałszywość i nadużycie, które sząd wynika i nieostrzega wyiątków potrzebnych, nakoniec że ustawa d. 12 Vendemiaire r. 4 może bydź wykonywana poki rzad nie poda innego proiektu oczyszczonego z podobnych nieprzyzwoitości. — Boulay de la Meurthe przywodzi część dowodów wyłuszczonych na dniu wczorayszym od pierwszego mówcy rządowego. Zastanawia sie nadewszystko nad zarzutami przeciw ogłaszaniu ustaw, i oświadcza wreszcie, iż odwołuie się do światłey i głębokiey dyssertacyi obyw: Portalis, który, dodaie, okazał na dniu wczorayszym, że żaden artykuł ustawy niebył w prawdziwym swoim znaczynnu od trybunów wzięty. (To przytoczenie wzbudza szemranie.) Favart zastanawia się nad potrzeba ogłaszania ustaw. Bez tego ogłoszenia podanie do wykonania iest tylko czczą formalnością. — Berlier trzeci mówca rządowy zabiera głos: przytacza z iedney strony zarzuty, a z drugiey zbiianie onych, obstaiąc za przyięciem proiektu. — Ciało prawodawcze stanowi wydrukowanie mów i kończy roztrząsanie. — Przystępuie do głosowania, i proiekt większością 192 głosów, z 281 głosuiacych odrzucony został.

TRYBUNAT.

Posiedzenie dnia 16 Grudnia.

Ciało prawodawcze donosi o odrzuceniu proiektu Xięgi ustaw względem ogłaszania i przystosowania ustaw. Po przeczytaniu dziennego porządku przez ob. Garry, wnosi Duveyrier następuiący proiekt: 1) dla roztrząsania samey tylko Xięgi ustaw podzieli się trybunat na 5 kommissyy, każda zaś z 20 członków ma się składać, i podziela pomiędzy siebie materye; 2) kommissye te nie będą miały ani prezydentów, ani sekretarzów, starszy wiekiem będzie zagaiał naradzenia; 3) po rozdaniu każdego proiektu zgromadzą się kommissye zaraz nazaiutrz; 4) roztrząsanie nie ma trwać nad 4 dni; 5) po skończonem roztrząsaniu każda kommissya wyznaczy 2 członków, dla zebrania głosów za przyięciem lub odrzuceniem proiektu; 6) dziesięciu kommissarzy tym sposobem wybranych składać będą śrzodkowa kommissyą trybunatu; 7) taż kommissya wyznaczy 2 mówcow do trybunatu, iednego do przełożenia i utrzymywania większości zdań, drugiego do wyłuszczenia i bronienia przeciwnego zdania; 8) rapporta będą zdane trybunatowi naydaley w 8 dni po wyznaczeniu śrzódkowey kommissy; 9) roztrząsanie publiczne nastapi zaraz po zdaniu rapportów; 10) żadna nowa rzecz nie ma bydź wprowadzona pod czas roztrząsania i naradzeń. — Trybunat nakazuie druk i odłożenie. — Simeon zdaie rapport względem pierwszego proiektu " o używaniu i utracie praw obywatelskich „ Mówi ón: gdyby ten proiekt nie był złożony tylko z iednego tytułu, kommissya choć w iego układzie nieiakie upatruie wady, byłaby proponowała iego przyięcie; ale niedokładność drugiego tytułu, o czem Thiessé zda iutro rapport, skłoniła większość kommissyi do odrzucenia go całkowicie. — Trybunat nakazuie druk rapportu Simeona, i posiedzenie kończy. „

CIAŁO PRAWODAWCZE.

Posiedzenie dnia 17 Grudnia.

Radca stanu Real przybywa i wchodzi na mównicę. " Konwencya narodowa (rzekł) ogłaszaiąc Rzpltą, postanowiła zniesienie kary śmierci, lecz okoliczności nie pozwoliły wykonać tego

dekretu aż do powſzechnego pokoiu. Pożądany ten moment zbliża się; lecz nieſzczęścia, rozboie towarzyſzące zawſze długiey woynie i burzliwey rewolucyi radzą przedłużenie ieszcze kary śmierci. Może ktoś zarzucić nieludzkość rządowi, z tem wszyſtkim idzie tu o bezpieczeńſtwo obywateli; zbrodnia nad którą teraz miecz ſprawiedliwości wisi, targnęłaby się z zuchwałością na wſzyſtko. Te i tem podobne przyczyny zniewalaią rząd do proponowania wam zawieſzenia ieſzcze tego dekretu. „ — Ciało prawodawcze zamienia się w ogólny wydział.

Z Hagi d. 22 Grudnia.

Siodma półbrygada francuzka wsiadła iuż w Flesyndze na eskadrę batawską.

Namawianie i wysyłanie z kraiow, rzemieślników naſzych iakoto tkaczów, powroźników i t. d. iak naysurowiey zabronione zoſtało. Wywoz także rękodzielnych materyałów pod karą 1000 zł. holl. iest zabroniony.

Prezydentem nowey rady morskiey mianowany ieſt ob. Jakobson, który w tey mierze wiele wiadomości posiada.

Spodziewamy się tu w krotce sprawuiącego intereſsa lub miniſtra roſsyyskiego.

Z swoiey podroży do Dylinburga Xże Oranii wysłał iednego kawalera do Berlina, który tam na dniu 14 t. m. miał konferencyą w przytomności ambaſsadora francuzkiego, i obywatela Hultmann. Admirał de Winter przybył tu znowu.

Konferencye w Amiens między lordem Cornwallis i Józefem Bonaparte są nader żywe, i czeſtokroć aż do późney nocy przeciągaią się. Lord Cornwallis wysłał gońca z depeſzami do Wiednia. Spodziewaią się w Amiens na d. 1 Stycznia wielu innych zagranicznych miniſtrów.

Z Frankfurtu d. 22. Grudnia.

Xżę Ostgotlandzki z swoim orſzakiem wczoray tu w wieczor przybył, ale nie zadługo w dalſzą się podroż puści. Dziwić się potrzeba iak wiele cudzoziemcow ze wſzyſtkich narodow do Francyi iedzie.

Względem fałſzowania obligacyy dwor wiedenski uczynił tu rekwizycya. Lazar Wolf, którego z Moguncyi iako fałſzerza wydano, powiada, że ie iuż tak zfałſzowane odebrał.

Bawią się tu z nami poiednoczeni Irlandczycy Hamilton, Evans i t. d. i chcą w krotce do Francyi wyiechać.

W Wenecyi cesarski gubernator reſztę tamteyſzey marynarki, około 40 okrętów rozbroił.

Miaſto Moguncya będzie pewnie twierdzą wyborną, gdyż usilnie około poprawy iey fortyfikacyow zaczynaią pracować.

Xżę następca Oranii, który d. 9 do Dyllenburga przybył, był wszędzie od swoich poddanych z okrzykami przyięty. Małżonka iego dopiero na wiosnę z Anglii przyiedzie.

Z Stokolmu d. 18 Grudnia.

Z przyczyny śmierci Xcia następcy badeńskiego, wszelkich zabaw na 3 tygodnie zakazano. Króleſtwo Jchmość i inne osoby familii ciągle się tu bawią.

Tuteyſza akademia umieiętności i nauk mianowała swoim członkiem znanego z prac i pism astronomicznych, konsyliarza kolegiialnego i bibliotekarza imperatorskiey petersburskiey akademii umieiętności, barona Fryderyka Teodora Schuberta, swoim honorowym członkiem.

DODATEK

DO Nru. 3.

GAZETY KRAKOWSKIEY.

W NIEDZIELĘ DNIA 10. STYCZNIA 1802

Wypis z Podroży na odkrycia Kapitana Billing.

Katarzyna W. zleciła kapitanowi Billing, biegłemu żeglarzowi, zmierzyć niektóre rozległości w północno-wschodniey części rossyyskiego państwa; oznaczyć ile można naydokładniey jeograficzną szerokość i długość różnych mieysc; podać plany, widoki i rysunki zwiedzonych mieysc, tudzież użyteczne proiekta; zebrać ślady i inne ciekawości historyi naturalney; donieść iey o obchodzeniu sie Rossyanów względem kraiowców; wybrać mieysce środkowe na port, gdzieby można warsztat okrętowy i arsenał założyć; zobaczyć czyli morze przedzielaiące Azyą od północney Ameryki na iednym mieyscu zawsze iest zamarzłe, lub wszędzie spławne; puścić się lądem aż do końca Tszutkoi, tam wywiedzieć sie o ludności i rozpoznać dokładnie brzeg amerykański. Zamiar tey podróży był szczęśliwie dopełniony. Kapitan Billing i sekretarz iego Sauer powrócili do Petersburga. Pierwszy oddał swe papiery rządowi rossyyskiemu; sławny Pallas przeyrzał ich, i w taynych archiwach złożone zostały. Tym czasem sekretarz Sauer czyni przysługę publiczności, wydaiąc teraz w Londynie opisanie tey podróży.

Wyprawa ta nie odkryła wprawdzie żadnych nowych kraiów, ani wysp, z tem wszystkiem zawiera w sobie ciekawe opisy. — Między przylądkiem Tszalatskoi i amerykańskim lądem nigdy morze zupełnie nie roztaie. Brzeg amerykański iest w tey okolicy drzewami okryty, rossyyski zaś pusty. W miesiącach Lipcu i Sierpniu muchy wypędzaią zwierza z lasów amerykańskich pod 68 stopniem szerokości północney leżących przez lód w puste okolice Tszalatskoi. Przechód tych zwierząt zostawił głębokie na lodzie ślady, i musiał przez wiele lat bydź powtarzany, że dotąd iest widoczny. Z resztą iest morze pod czas lata aż do szczytu Tszalatskoi zupełnie otwarte. — Prowincya Tszutskoi mieści w sobie około 6000 mieszkańców. Do opału nie maia innych materyałów, prócz drzewa, które woda z amerykańskich okolic na tuteysze brzegi wyrzuca. Mieszkania ich są pod ziemią; pala ustawnie tronem, który im oraz przyświeca i grzeie. Kraiowcy Kamszatki dla różnych okoliczności zmnieyszyli się do 4 lub 5000 ludzi. —

Węgrzyn Beniowski, znany z konfederacyi barskiey, był tam ostatni na wygnanie skazany. — Odkrycie wyspy Kightag, czyli Kidiak, przypisywane było rossyyskiemu kupcowi Gregory Szelikow; lecz kapitan Billing doszedł, że ta wyspa od dawnieyszego żeglarza rossyyskiego odkrytą została, i nie uszła oka kapitana Cook, który południowo-zachodni iey szczyt nazwał przylądkiem "Trinity." Ma ona przeszło 1000 płci męskiey mieszkańców. Katarzyna W. zaleciła rządowi iak nayłagodnieysze z niemi się obchodzenie. — Kapitan Billing zbudował w Ochocku 2 okręty, mogące około 300 beczek unieść; lecz wypłynąwszy z portu utracił ieden, na mieysce iego uzbroił mały statek na rzece Kamtszatka. Na tych statkach opłynął wszystkie alkutskie i inne puste ku północy wyspy pod 58 stopniem szerokości północney, których Cook dla niepogody i późney pory roku nie mógł zwiedzić. Futra w tey części amerykańskiego brzegu maią za wybornieysze, niżeli te, które Anglicy z odnogi Hudson wywożą; ale że ten kray co raz staie się nieludnieyszym, musi zatem handel ten upaść. Dla zapobieżenia więc temu proponował kapitan Billing założenie na tem brzegu osady kupieckiey, i osłodzenia losu kraiowców. Radził także aby między tym brzegiem i Chinami bezpośrzednie handel był otworzony. — Na założenie portu, warsztatu okrętowego i t. d. obrał uyście rzeki Amurs, ale potem przeznaczono na ten koniec Sund, Xcia Wilhelma zwany. W roku 1787 miano zacząć budować port, lecz do tego czasu nie przyszło do tego. — Billing zastanawia się nad obyczaiami Tszutznotsków i innych dzikich pokoleń. Pomiędzy tułaiacemi się Arabami nie iest cudzoziemiec dopóty bezpieczny, póki z niemi nie ie soli. U Tszutznotsków dla nabycia takowego bezpieczeństwa potrzeba spać z żoną swego gospodarza. Kapitan Billing został zaprowadzony z żoną swego gospodarza, posiadaiącego iakiś stopień starszeństwa, do łóżka. Nazaiutrz rano pytał się mąż żony swoiey, czy była kontenta z cudzoziemca? Szczęściem, że odpowiedziała z iego pochwałą, inaczey życiemby był przypłacił. Jest to zwyczaiem pomiędzy niemi, że sąsiedzi dla okazania sobie przyiaźni mieniaią się często na noc swemi żonami. — Tronowe lampy nieznośny czynią fetór, ale tak dalece grzeią, że mieszkańcy w swych podziemnych budach nago chodzą. Piią rennie mleko; dla wydoienia go zaś więcey, ssie ieden łanię, i pełną gębą puszcza do skopka.

DONIESIENIA.

Na fundamencie wysokiego Gubernialnego rozkazu dd. 29 Października præs. 24 Listopada r. b. Nro 18305 z powodu [illegible] klasztoru Wąchockiego iako administratora sądowego dobr krydalnych Wąchockich w dożywotney possessyi JW. Józefa Szaniawskiego Opata Kommendaryalnego będących, podaie się do publiczney wiadomości, iż dnia 3 Lutego 1802 o godzinie 9 zrana w Wąchocku przez publiczną licytacyą w przytomności W. JP Bernharda pierwszego kommissarza cyrkułu Radomskiego i JMP. Harasslema prefekta kameralnego Samsokowskiego Klucz Wachocki, a dnia 4go Lutego Klucz Pękosławicki naywięcey daiącemu w 3 letnią dzierżawę puszczone będą.

Pretium fisci Klucza Wąchockiego iest teraźnieysza summa dzierżawna roczna 4056 ryn. 15 kr. Klucza zaś Pękosławskiego 1430 ryn., wszyscy licytanci vadium 10tą część pretii fisci przed przed licytacyą, a później zaś kaucyą dostarczaiącą złożyć muszą, warunków kontraktu przed licytacyą w tuteyszym urzędzie cyrkal. lub w administracyi dobr krydalnych w Wąchocku każdy dowiedzieć się może. W Radomiu dnia 1 Grudnia 1801.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey oznaymuią ninieyszym Edyktem wszystkim i kożdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, iż na żądanie adwokata Reyobergera kuratora mass bankow Warszawskich na rzecz massy Kabryta dla zaspokoienia summy 577 czer. zł. i wydatków prawnych 104 zł. pol. 25½ gr. nowy termin licytacyi części w dobrach Roguszyno stare i Leśniki w cyrkule Siedleckim leżących, w trzech częściach do sukcessorow niegdy Mateusza Roguskiego należących (wyiąwszy czwartą część do Ludwika Roguskiego należącą) po upadłym na dniu 27 Października r. b. dla niedostatku ochotę kupienia maiących wyznaczonym terminie, na dzień 29 Stycznia roku przyszłego 1802 o godzinie 9 zrana ustanowionym został, które to części w trzech częściach sukcessorow niegy Mateusza Roguskiego tyczących się, podług uskuteczniioney w tey mierze detaxacyi, ktora od każdego maiącego chęć kupienia w sądowey registraturze lub też przy licytacyi przeyrzana bydź może za summę 1940 zł. pol. 18⅓ gr. ocenione na rzeczonym terminie 29 Stycznia Stycznia 18 2 roku tylko więcey daiącemu, a to za gotową zapłatą wypuszczone będą, pod warunkami, aby na samym licytacyi terminie czwarta część ceny szacunkowey, reszta zaś w 14 dniach do tuteyszego sądowego depozytu złożona była, i ieżeliby inni kredytorowie ieszcze na tych częściach iakie zabezpieczone pretensye mieli, aby kupuiący też stosownie do raty ofiarowaney summy na się; przyiąć był obowiązanym, zostawuiąc iednakowoż wolno każdemu z kredytorow z przyszłym dziedzicem co do summ na tych dobrach hypothekowanych porozumieć się dla czego też więc wszyscy na tych częściach bespieczeństwo swoie maiący kredytorowie na tenże termin nieoczekuiąc osobnego wezwania, przywołuią się, gdyż ci, którzyby się na ustanowionym pierwszym terminie, lub na innym poźnieyszym nie stawili i z swemi pretensyami nie zgłosili, ani na przeciw kupuiącemu ani nabywcy tychże, ani też do samych części prawa więcey nie maią, lecz swego zaspokoienia albo z ceny z przedaży albo z innego dłużnika maiątku poszukiwac muszą.

Wydzga.
Purtscher.
Friedenthal.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Lubelskich Gallicyi zachodniey. Dan w Lublinie d. 9 Grudnia 1801.
Sahaneck.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey, oznaymuią tym Edyktem Urodzoney Maryannie z Mostowskich Przezdzieckiey matce i opiekunce małoletnich swych synow Kazimierza i Konstantego Przezdzieckich, że Urodzona Teressa Sienkiewiczowa matka, tudziesz Maryanna z Sienkiewiczow Krynska, i Teressa Karolina Sienkiewiczowna Panna, Corki, u sadow tych w sprawie, względem sekwestracyi dobr Miłosna i Janowek w summie 15,339 zł pol. 24⅓ gr. c s c. żałobę na nią podała, i o pomoc sadu, ile sprawiedliwosc wymaga dopraszała się.

Gdy zas sady tę nie maiac wiadomosci gdzie ona zostaie, lub czyli w cale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, ...sy patrona tuteyszego Reynbergiera z iey szkodą i iey kosztem zastępcą postanowiły, zktorym procesś ten podług ordynacyi sadowey r zpocznie się, i ukonczony zostanie, ona przeto Edyktem niniieyszym tym koncem upomina się, ażeby w czasie przyzwoitym, to iest: na dzień 30 Stycznia 1802 sama się stawiła, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wczesnie przesłała albo nakoniec innego patrona obrała, tego sadom tym wymieniła, podług przepisu tych srzodkow prawa używała, ktore do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osadzi, gdyż inaczey wszelką nieiogoinosc z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. praw, samaby sobie przypisac była winna.

Dan w Lublinie dnia 28 Października 1801.

Wydżga.
Purtscher.
Friedenthal.

Z C. K. Sądu Szlacheckiego Lubelskiego Galicyi Zachod:
Sahaneck.

Ces. Krol Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panom Kaietanowi i Wincentemu Szaniawskim i Zofii Grabinski: iż Pan Franciszek Dunin Suligostowski u sądow tych, o zapłacenie summy 1820 zł. pol. 20 gro z karą i kosztem prawnym załobę na nich podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się

Gdy zaś Sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie obżałowani zostaią, lub czy w cale w C. K. państwach dziedzicznych znayduią się, onymże adwokata tuteyszego Ignącego Spyteckiego z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z którym procefs ten stosownie do przepisów ustawy sądowey rozpocznie się i ukończony będzie; oni przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upominaią się: ażeby dnia 23 Stycznia 802 roku sami stanęli, albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tuteyszym wymienili, i podług przepisu tych środkow prawa używali, które do swey obrony za nayskuteczniejsze osądzą, gdyż w przeciwnym razie wszelka niedogodność z zaniedbania wynikaiąc mogąca samiby sobie podług opiewu C. K. praw, przypisać winni byli

Jozef de Nikorowicz.
Jan Morak.
Karol de Reinheim.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Galicyi zachodniey.
W Krakowie dnia 2 Grudnia 1801.
Weinmann.

Dnia 28 Stycznia 1802 roku będą w C. K. Radłowskiey prefekturze urzędowney kancellaryi około godziny 10ty przed południem 40 sztuk podolskich pisanych wołow i 10 sztuk tuteyszego kraiowego bydła więcey daiącemu zaraz za gotową zapłatę z tym ieszcze przed licytacyą złożyć maiącym vadium, które iednak owemu więcey daiącemu pozostałemu zaraz po licytacyi ku złożyć maiącey kupna kwocie przyłączone zostaną sprzedane.

Tegoż kupna ochotę maiący niechay się na wyżey naznaczonym dniu i mieyscu w Radłowskiey kancellaryi urzędowney znayduią; gdzie każdy kupiec o kondycyach dowiedzieć się może.

W Radłowie dnia 28 Grudnia 1801.

Framz prefekt.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa, publiczność ninieyszym Edyktem uwiadomia, iż na żądanie pozostałey wdowy Tekli Groblowy i współopiekuna Franciszka Bugayskiego pertraktacya maiątku po śmierci Antoniego Grobla pozostałego, dnia 23 Stycznia 1802 o godzinie 10 z rana tu w Ratuszu Krakowskim odbywać się będzie.

Wszyscy więc ktorzyby do rzeczoney maſsy czyli prawem następstwa czyli też długu iakowe pretensye mieli, takowe na naznaczonem mieyscu i czasie przed delegowaną do tego kommiſsyą okazać i udowodnić maią; gdyż inaczey słuchanemi niebędą, i pretensye ich za przepadłe ogłoszone zostaną. Dan d. 21 Grudnia 1801.

J. Gellinek.
W Bartsch.
Krzyżanowski.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Seb Kawski.

Stosownie do naywyższey uchwały ma bydź skarbowe Skorowe w Krakowie od 15go Lutego 1802 aż do tego samego dnia 1803 na rok cały podług dotychczasowych warunkow dzierżawnych przez publiczną licytacyą w arędę puszczone, tym końcem licytacya na 25 t. m. postanowiono, a za cenę fiskalną teraźnieysza summa arendowna rocznie 20,053 ryn. wynoszącą przyięta została.

Chęć dzierżawienia maiący powinni zatym na terminie wzmiankowanym o 9 godzinie z rana w tuteyszey kancelaryi cyrkularney stanąć.

Z C. K. Urzędu cyrkularnego. Dnia 5. Stycznia.
Luzan.